

El Carner

Granera

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Horta del Carner
Emplaçament	A la banda nord-est del terme i al sud-oest de la carena del Marcet, prop del mas Calvó
Alçada:	848m

Coordenades:

Latitud:	41.73287
Longitud:	2.0895
UTM Est (X):	424280
UTM Nord (Y):	4620518

Classificació

Número de fitxa	08095-66
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVII-XVIII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	En procés de rehabilitació.
Protecció	Inexistent
Número inventari	IPA 28920
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 08094A00400022
Fitxes associades:	
El Calvó	
Autoria de la fitxa	Adriana Geladó Prat

Descripció

Masia aïllada de grans dimensions i en procés de rehabilitació, formada per diversos cossos adossats que li confereixen una planta més o menys rectangular. Està bastida damunt d'una plataforma rocosa elevada i compta amb un espai de barri o pati interior tancat. S'hi accedeix mitjançant un gran portal de fusta delimitat amb pilars de maons i protegit amb un voladís de teula àrab de dues vessants, sostingut amb barbacana de fusta. El volum principal presenta una planta rectangular, amb la coberta de teula àrab de dues vessants i el carener perpendicular a la façana principal, orientada al sud-est. Està distribuït en planta baixa, pis i golfes. La façana principal, orientada al pati interior, compta amb un portal d'accés rectangular amb els brancals bastits amb carreus de pedra i la llinda plana monolítica. A l'extrem de llevant hi ha un altre portal rectangular, amb la llinda de fusta. La resta d'obertures es corresponen amb finestres rectangulars emmarcades en pedra, majoritàriament amb els ampits motllurats. De fet, tot el volum presenta aquesta tipologia de finestra a la resta de paraments. Adossat a la façana de llevant hi ha les restes d'un volum rectangular que ha perdut la coberta, tot i que era d'un sol vessant i estava organitzat en un sol nivell. Conserva un portal d'accés d'arc de mig punt bastit en maons. La façana de tramuntana compta amb les restes d'un cos rectangular adossat i enrunat, que tenia la coberta d'un sol vessant i estava distribuït en una sola planta. Al seu costat hi ha un volum semicircular corresponent a una cisterna, que conserva una obertura rectangular. La resta de volums s'adossen als extrems de la façana principal, delimitant lateralment el pati interior. A l'extrem de llevant hi ha un cos rectangular amb teulada d'un sol vessant i organitzat en dos nivells. Presenta dues grans obertures d'arc de mig punt a la planta baixa, dues d'arc rebaixat al pis i dues més rectangulars, amb les llindes de fusta, a la façana de ponent. Alhora, adossat a l'extrem de ponent del volum principal, hi ha un antic cobert rectangular amb teulada d'un sol vessant i organitzat en una planta. A ponent hi ha un altre volum rectangular amb teulada de vidre i de recent factura. Per últim, als extrems de llevant i migdia del pati, hi ha dos volums de planta rectangular més. El de migdia compta amb grans obertures d'arc de mig punt bastides en pedra i un portal de les mateixes característiques obert a la façana de ponent. En general, la construcció està bastida en pedra desbastada i sense treballar de diverses mides, disposada regularment. Les cantoneres estan embellides amb carreus i pedra desbastada.

Observacions:

La finca està delimitada amb una tanca metàl·lica. Al costat de la porta que li dona accés hi ha una bassa de fang de planta irregular, que s'omple amb l'aigua de pluja. A l'exterior de la finca, a l'altra banda del camí, hi ha una destacable arbreda formada per avets i algun exemplar de sequoia. Les imatges s'han extret del Projecte del Pla especial de catàleg de masies, cases rurals i altres edificacions del municipi de Granera, elaborat l'any 2016. Segons l'expert en toponímia Enric Garcia-Pey, el nom Carner significa dipòsit de cadàver. Pel que sembla, tot i que no s'ha pogut contrastar, a la zona del Carner hi havia unes tombes probablement medievals (Garcia-Pey, 2004: 35).

Història

La primera referència documental de la masia és de l'any 898 (també és el primer document històric sobre la comarca del Moianès i pertany al fons documental del monestir de Sant Benet del Bages). Es tracta de la venda d'unes terres al lloc anomenat els Carners ("ipsos Carnarius") dins del terme del castell de Terçol, en el terme municipal de Castellterçol (Vila, 2008: 68; Bolós, 2004: 95). Inicialment, les terres de l'actual Moianès formaven part del bisbat de Vic i del comtat d'Osona. Al segle X, aquest comtat quedà dividit en

dos: el comtat d'Osona i el de Manresa (es tracta d'una denominació territorial, donat que el comtat de Manresa mai fou organitzat ni dominat per cap noble i sempre va estar unit al d'Osona). A partir d'aquest moment, la majoria de pobles van passar a formar part del comtat de Manresa, Granera inclòs (Vila, 2008: 68). Dins del fons documental de Sant Benet del Bages, el mas ja apareix esmentat en el sector de Sant Julià d'Úixols l'any 946 (Pladevall, 1991: 107). Entre els anys 980 i 1078 s'efectuaren un seguit de donacions de cases amb terres, vinyes, etc al lloc del Carner, encara dins del terme de Castellterçol i en favor del monestir de Sant Benet del Bages. D'aquesta manera, aquest lloc passà a ser propietat del monestir bagenc (Pladevall, 1991: 33, 37). Moltes d'aquestes propietats pertanyien al bisbe Guadamir. Cal mencionar que, des de finals del segle XI, la documentació existent reflecteix que el Carner pertany al terme de Granera i no pas al de Castellterçol, tot i que sempre dins de la parròquia de Sant Julià d'Úixols (Pladevall, 1991: 37). Entre els segles XII i XIV existeixen dos masos Carner, el superior i l'inferior (o també el Carner d'Amunt i el d'Avall) (Pladevall, 1991: 93). L'any 1213 apareix un personatge anomenat "Joan Calvó del Carner" que conreava unes terres pertanyents al monestir de Sant Benet del Bages (Pladevall, 1991: 37). Hi ha constància documental també que a partir de l'any 1305 i fins el 1385, l'abat de Sant Benet passava comptes amb els hereus del Carner dels béns que aquests administraven a Granera (Pladevall, 1991: 39). El mas també apareix mencionat en el Capbreu de Castellterçol de l'any 1370 dins de la sufragània de Sant Julià d'Úixols. Al segle XV, la masia apareix mencionada en el fogatge de l'any 1497. La construcció surt mencionada com "Carner", en el lloc de Granera i dins de la vegueria de Manresa. Poc després, en el fogatge de l'any 1515, es menciona que el mas Carner encara pertany a la sufragània de Sant Julià i, posteriorment, el mas torna a aparèixer en el fogatge de l'any 1553 com pertanyent a Jaume Carner, en lloc de Sant Martí de Granera i dins de la vegueria de Manresa també, tot i que s'especifica que té un àlies, "Olzet". La construcció apareix mencionada en un llistat de l'any 1880 amb els noms de les cases del quarter de llevant, els números i els seus propietaris. En aquest document hi consta que l'Antonio Carner és el propietari de la casa, identificada amb el número 8, tot i que qui l'habita és en Jose Vila. També menciona que tenia un paller. Posteriorment, en un mapa confeccionat l'any 1922 pel Servei Geogràfic de la Mancomunitat de Catalunya, el qual està basat en un original elaborat per l'Instituto Geográfico y Estadístico espanyol, la construcció apareix mencionada com "Casa del Carné" (Pont, 2016: 48). L'any 2016, dins del actes del tercer festival "Viu la Música al Parc", organitzat per l'ajuntament, es va celebrar un concert de jazz i cançó francesa a l'arbreda que hi ha a l'entrada a la finca, i una demostració de doma. Segons la documentació consultada, a la construcció hi ha diverses llindes datades i decorades: any 1722 amb l'anagrama de Jesús IHS, una altra llinda datada el 1709, el nom de la construcció i fins i tot uns ocells esculpits (Capdevila, 2001: 48). En l'actualitat, l'edifici està essent objecte d'una gran rehabilitació i reforma que encara no ha finalitzat.

Bibliografia

BOLÓS, Jordi; HURTADO, Víctor (2004). *Atles del comtat de Manresa (798-993)*. Barcelona: Dalmau, p. 43, 85, 95. CAPDEVILA I OLLER, Joan (2001). *Caminem per Castellterçol. Itineraris per les masoveries del terme*. Castellterçol: Ajuntament de Castellterçol, p. 47-48. "Concert al Carner". *La Granària*, 41, 2016, p. 10-11. ENRICH I GRAGORI, Roser (2006). "El castell de Granera". *Modilianum*, 34. Moià: Associació Cultural Modilianum, p. 131. GARCIA-PEY, Enric (2004). *Granera. Recull toponomàstic*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut Cartogràfic de Catalunya, p. 34-35. Granera. Text refós. Normes subsidiàries de planejament, 2000, p. 69 [Inèdit]. "Llistat del districte municipal de Granera. 1 de gener de 1880". Fons documental de l'Arxiu Municipal de Granera. ORDEIG I MATA, Ramon (1999). *Els comtats d'Osona i Manresa*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, col. Catalunya carolíngia, 4, vol. 1 (p. 384), vol. 2 (p. 912-913, 1009-1010). PLADEVALL I FONT, Antoni (1991). *Castellterçol. Història de la vila i el seu terme*. Vic: Eumo, Ajuntament de Castellterçol, p. 31-33, 37-39, 43, 93, 94, 97, 98, 107. PONT MONTANER, Ferran (2016). *Projecte del Pla especial de catàleg de masies, cases rurals i altres edificacions del municipi de Granera*. Document d'aprovació inicial. Barcelona: Diputació de Barcelona,

Àrea de Territori i Sostenibilitat, p. 48, 159-164 [Inèdit]. VILA I PURTÍ, Xavier (2008). El Moianès. Estudi d'una comarca social i natural. Barcelona: Dalmau, p. 68. [Http://www.moianes.net/](http://www.moianes.net/) [Consulta: 18-04-2019]. [Http://invarquit.cultura.gencat.cat/](http://invarquit.cultura.gencat.cat/) [Consulta: 18-04-2019]. [Https://www.enciclopedia.cat/](https://www.enciclopedia.cat/) [Consulta: 18-04-2019]. [Http://www.granera.cat/](http://www.granera.cat/) [Consulta: 18-04-2019].

